

**MŪSU VAIKAI, ANŪKAI-
SLA ATEITIES KŪRĖJAI!
IRAŠYKIME Į SUSIVIENIJIMA.**

DARIAUS-GIRĖNO METAI

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

307 WEST 30th STREET, NEW YORK, N.Y. 10001

1993. 11. 30
DĖJAVIMI DŽIAUGSMO IR
VARGO DIENOSE, MYLIMOJI-
Tėvynė

NO. 9 VOL. LXXXI, 1993-LAPKRITIS-NOVEMBER

THE OLDEST EXISTING LITHUANIAN NEWSPAPER WORLD-WIDE

LIETUVOS KARIUOMENĖS 75-Ų METŲ SUKAKTIS

A p s a u g o s
ministerijos įsakymas Nr.
1. Lapkričio 23 d. 1918 m.
Vilnius. 1) Steigiu
Apsaugos Tarybą iš šių
asmenų: pulkininko
Chaleckio, papulkininkio
Nastopokos ir
papulkininkio daktaro
Nagevičiaus, 2)
Pulkininką Kubilių skiriu
Apsaugos Ministerijos
štabo viršininku, 3)
Pulkininką Galvydį-
Bykauską skiriu pirmojo
pulko vadu, steigiamo
Alytuje. Jam isakau tuojau
pradėti priruošiamąjį
darbą ir pasirinkti sau
reikalingą kadra".
(Pastrasė) Apsaugos
ministras prof. A.
Voldemaras. Štabo
viršininkas papulkininkis
J. Kubilius. Tad lapkričio
23 d. yra Lietuvos
kariuomenės įsteigimo
data.

Savo kariuomenės organizavi-
mas, ypač pradžioje, vyko labai
sunkiai. 1918 m. lietuviai vei-
kėjai savo politikoje vadovavo-
si pasitikėjimu ne kariniu savo
tautos pajėgumu, bet eventualia
pagalba iš svetur. Krašto gyni-
mo organizavimas nebuvo laiko-
mas pačiu svarbiausiu ir sku-
biausiu valstybės kūrimo reika-
lu. Inteligentai norėjo būti pa-
cifistai. Pirmajame ministrų
kabinete nebuvo atskiro Krašto
apsaugos ministro. O ministras
pirmininkas, pasiėmęs ir Ap-
saugos ministro pareigas, 1918.
XI.14 d. pristatydamas savo su-
darytą ministrų kabinetą, sakė,
kad, esą, Lietuva nenorinti su
nieku kariauti, ir už tai jai
kariuomenė nesanti reikalinga;
pakaksia, sako, milicijos ar po-
licijos vidaus tvarkai palaikyti,
o valstybės sienoms saugoti už-
teksia „sargybų“. Gyvenimo
tikrovė labai greitai parodė tų
teigimų naivumą.

(Nukelta į 2 psl.)

**Ambasadorius
Alfonsas Eidintas**

Lapkričio 1 d., prezidentas
Algirdas Brazauskas nepaprastuoju
ir įgaliojuoju ambasadoriumi
Jungtinėse Amerikos Valstijose
paskyrė 41-erių metų humanitarinių
mokslų habilituotą daktarą, docentą
Alfoną Eidintą. Naujasis
ambasadorius gimęs Žemaitijoje,
Kelmės rajone. Nuo 1973-ųjų dėstė
istoriją Vilniaus pedagoginiame
institute. Parašė 7 knygas iš
Lietuvos naujausių laikų istorijos,
apgynė habilituoto daktaro
disertaciją "Lietuvių emigracija į
Šiaurės ir Pietų Amerikos šalis
1868-1940". Parašė trilogiją apie
Lietuvos prezidentus: A. Smetoną,
K. Grinių ir A. Stulginskį (pastaroji
dar redaguojama leidykloje).
Paskutiniu metu dėstė Kauno
Vytauto Didžiojo universitete ir
Vilniaus universitete, kur ėjo
profesoriaus pareigas.

A. Eidinto šeima - žmona
Birutė (pradinių klasių mokytoja),
penkiolikametė dukra Aistė ir
dešimtmetis sūnus Donatas. Ateitis
įvertins jo parašytas istorijos
knygas.

*Pasitikdami ir sveikindami
naująjį ambasadorių,
linkime gyventi ir dirbti
BALTIJOS KELIO DVASIA.
Tegu Lietuvos padėtas
vainikas prie Amerikos
Laisvės Stovylos, kalba apie
tautos didvyrišką kovą dėl
laisvės, nepriklausomybės,
apie žmones, kurie savo
tautybę puošia gražiausiais
Lietuvos žemės deimantais-
gintaro vainikais, didvyriška
ištikimybė tėvynei.*

Jungtinių Amerikos Valstijų Valstybės Departamentas

PADĖKOS RAŠTAS

**Lietuvos Respublikos Ambasadoriui
STASIUI LOZORAIČIUI**

*Ambasadoriui Stasiui
Lozoraičiui su dideliu
susizavėjimu bei gilia padėka
už pasiaukojanti darbą
puoselėjant demokratiją bei
tarptautinę pagarbą laisvei per
daugiau nei pusę amžiaus
išskirtinės tarnybos tiek esant
humanistu, tiek ir vyresnioju
Lietuvos diplomatų korpuso
nariu. Remdamas laisvą,
nepriklausomą Lietuvą per
tamsiausius Sovietų okupacijos
metus, o taip pat per
triumfuojanti Lietuvos grįžimą
į demokratinių tautų šeimą,
Jūs su užsidegimu diegėte tai
Amerikos ir tarptautinės
visuomenės sąmonėje. Mes
didžiai įvertiname Jūsų
profesionalumą garbingoje
visuomenės tarnyboje,
turinčioje tradicijas Jūsų
šeimoje. Mes taip pat
pagerbiame Jūsų nenugalimą
pasiaukojimą žmogaus teisių
sampratai, kuomet rizikavote
savo asmeniniu gyvenimu ir
laisve. Jūsų drąsa ir puikus
darbas yra tikro patrioto ir
pasaulio piliečio pavyzdžiai.*

Lietuvos Respublikos
Ambasadorius Stasys Lozoraitis.
Liudo Tamošaičio nuotrauka.

Warren Christopher
Valstybės Sekretorius
1993 metų lapkritis

Vytautas Landsbergis

Žuvimu paliudijo

*Daug mūsų, bemaž visi dalyvavome Lietuvos laisvės kovoje, po 50 metų sovietinės okupa-
cijos atkuriant Nepriklausomybę. Ten buvo keli ypatingi laikotarpiai. Kovo 11-12-oji, nes mes
tada nežinojom, ką dabar žinom iš archyvų, kad jau kovo 12-ąją kirvis buvo iškeltas virš Ne-
priklausomybės; sausio 10-13-oji, nes jau sausio 10-ąją atmetėm Gorbačiovo ultimatumą, ir
kitą dieną prasidėjo kariuomenės smurtas; liepos 31-oji, rugpjūčio 19-21-oji... Ta 21-oji, kai
žlugo pučas Maskvoje, o Vilniuje žuvo Artūras Sakalauskas...*

*Kas lėmė, kad ištvėrėm, atsilaikėm ir laimėjom? - Pareiga.
Kiekvienas turėjo atlikti savo pareigą. Arba - reikėjo bent, kad būtų pakankamai daug tų,
kurie suvokia ir atlieka savo pareigą.*

*Jaunas kareivis, Lietuvos savanoris Artūras Sakalauskas žuvo kaip pareigos veiksmo didvy-
ris. Rugpjūčio 21-osios vėlyvą vakarą jis nestovėjo sargyboje prie parlamento gynybos užkar-
dos, nes buvo ne jo pamaina - jis išsėjos. Tačiau ir budėjo, kaip kiekvienas Lietuvos gynėjas,
žinodamas ir jausdamas, kokiame pavojuje ką tik buvome ir tebesame. Išdavių gauja tebesė-
dėjo LKP CK pastate, grūmojo OMONas, tebebuvo "Šiaurės miestelis". Kai pasigirdo šūviai
ir sprogimai, Artūras neliko saugioje vietoje, kol viskas pasibaigė; jis nedvejodamas pašoko ir
bėgo ten, kur laukė mirties pavojus, kur kvietė kareivio draugystė ir piliečio pareiga. Tame
trumpame susirėmime viena kulka buvo lemtinga.*

*Savo žuvimu Artūras paliudijo, kas yra pareiga ir garbė ir kokia brangia kaina apginama
Tėvynės laisvė. Amžina garbė jam ir kitiems kritusiems laisvės kovotojams.*

Tėvynė

[ISSN 0040-4071]
SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Published monthly except July and August

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th St., New York, N. Y. 10001
Tel. [212] 563-2210

THE OLDEST EXISTING LITHUANIAN NEWSPAPER WORLD-WIDE

GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States.....\$4.00
To Foreign Countries.....\$5.00

Second Class Postage Paid at
New York, N. Y.

SLA Kuopu pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia atsiųsti pradžioj mėnesio, kad jie to mėn. laidoj būtų galimi patalpinti.

"TĖVYNĖ" EDITOR FAX: 219-874-4349

NUO SEIMO

VYTAUTAS KASNIŪNAS

IKI SEIMO

Žmonės sensta tik skirdamies ir bėgdami nuo savo idealų. Tu esi toks jaunas, kaip tavo tikėjimas, ir toks senas, kaip tavo abejonės. Toks jaunas, kaip tavo viltis, ir toks senas, kaip tavo nusivilymas.

Mes skelbiame, kad SLA yra su metų skaičiais seniausia pasaulyje lietuvių organizacija. Bet ji niekad nebūna sena ir nepasens, nes yra pilna savo idealų, vilčių. Kai šimtai šimtų organizacijų gimė ir mirė, SLA, pasimokiusi iš kitų ir savo klaidų, kiekvieno ryto aušros spindulius pasitikdavo naujais sumanymais, užsimojimais. Susivienijimo kiekvienas rytas būdavo gražesnis, negu vakarykštis.

Sakoma, kad žmonės sensta ir pasensta, tik skirdamies ir bėgdami nuo savo siekimų ir pasiduodami abejonėms.

Bet SLA žmonės-nariai visados dvasioje yra jauni, nes pilni savo siekimų. Rytmečio šviesos spindulius pasitinka su dainos garsais: "Ei, šalyn jūs abejonės, šalyn neviltingas pagundos...Mes išeiname į darbą dydi, mums ir darbo dienų per mažai..."

Ne tik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje, tautų didžiajame mišinyje, žmonės pradėjo ieškoti savo kilmės šaknų. Su koku dideliu džiaugsmu mes pasitinkame ketvirtos ar penktos kartos lietuvius, kurie, susižavėję lietuvių vestos kovos dėl laisvės ir nepriklausomybės, archyvuose, ar žmonių atsiminimuose surado, kad jie yra lietuviai, ir nuskubėjo padėti Lietuvai.

Įrašykime savo vaikus, anūkus į SLA-suteikime jiems progos būti seniausios pasaulyje lietuvių organizacijos nariais-didžiūotis savo kilme.

SLA Generalinė sekretorė Genovaitė Meiliūnienė prie jos rūpesčiu gražiai sutvarkyto archyvo. SLA archyvas įrekorduotas į mikrofilmas.

DIEVE, LAIMINK LATVIJĄ... DIEVS, SVETI LATVIJŲ...

BALTŲ VIENYBĖ PRADĖKIME NUO
ASMENINIŲ RYŠIŲ, IŠPLĖSKIME JĄ
VISOSE BALTIJOS KRAŠTŲ
TAUTOSE, APVAINIKUOKIME
VYRIAUSYBIŲ SUSITARIMAMS.

Apie Latvijos nepriklausomybės 75-sias metines, Latvijos ambasadorius Lietuvai A. Sarkanis pasakė: "Latviai valstybės šventę švenčia visus metus, pradėdami balandžio 17 d. Latvijos Respublikos gimimo diena yra lapkričio 18. Skirtingai nei lietuviai, kurie savo valstybę turėjo ir anksčiau, latviai ją sukūrė tik 1918 m. Latvijos URM ir ambasadoriai užsienio šalyse nusprendė, jog galima pažeisti tradiciją, kad jubiliejus švenčiamas tik tą dieną. Visi šie metai latviams yra šventės metai. Latvijos atstovybės užsienyje irgi dabar pradėjo renginius, skirtus valstybės šventei. Be to, balandžio 17 d. - tinkamiausias laikas Latvijos nacionalinei operai, nes rudenį ji labai užsiėmė."

LATVIJOS HIMNAS

Dievs, svēti Latviju,
Mūs' dargo tēviju,
Svēti jēl Latviju,
Ak svēti jēl to.

Kur latvju meitas zied,
Kur latvju deli dzied,
Laid mums tur laimē diēt
Mūs' Latvija.

* * *

Dieve, laimink Latviju,
Mūs tēvynē brangiā,
Laimink Latviju,
Ak, laimink ją.

Kur latviu dukros žydi,
Kur dainos sūnus lydi,
Duok laimės džiaugsmą didį
Mūs' Latvijoje.

Latvijos nepriklausomybės šventė minima lapkričio 18 dieną

LIETUVOS KARIUOMENĖS 75-Ų METŲ SUKAKTIS

(Atkelta iš 1 psl.)

1918.XII.26, vis artėjant bolševikų kariuomenei prie Vilniaus, skubiai susidarė (koalicionis) naujas Ministrų kabinetas, kurio pirmininkas M. Slezevičius, ypač jaunesnių, patriotiškai nusiteikusių karininkų paveiktas, pakeitė kariuomenės organizavimo metodą, o 1918. XII.29 d. Vyriausybės vardu paskelbė atsisaukimą ir pašaukė savanorius stoti į kariuomenę. Atsisaukime buvo pasakyta:

...LIETUVA PAVOJUJE!
Vokiečių kariuomenei
atsitraukiant, jau išibrovė
Lietuvon svetimoji Rusijos
kariuomenė. Ji eina,
atimdama iš mūsų
gyventojų duoną, gyvulius
ir mantą. Jos palydovai -
badas, gaisrų pašvaistės ir
ašarų upeliai. Tad
ginkime Lietuvą!
Parodykime, jog esame
verti amžiais kovotos
laisvės; šiandieną Lietuvos
likimas mūsų pačių
rankose..."

Vienok, Lietuvos karinis potencialas niekad visiškai nebuvo išnaudotas. Juk latviai ir net estai savo Nepriklausomybės kovų metu buvo sumobilizavę iki 60,000 karių, o Lietuvos kariuomenė niekad neviršijo 40,000 karių. Kai 1920.V.15 d. susirinko Steigiamasis Seimas, tai jame greit buvo iškeltas klausimas mažinti

kariuomenės skaičių. Užtai, kai 1920.VI.VIII mėn. vyko lenkų kovos su bolševikais, mes kariuomenėje turėjome mažiau kaip 30,000 karių ir 1920.X.9 d., kai Želigovskis užgrobė Vilnių, neturėjome jokių rezervų ir per tai antrą kartą praradome seną Lietuvos sostinę. Tas privedė prie Lietuvos rytinių žemių, Vilniaus krašto, dyasinio sužalojimo.

Pasibaigus karams, Lietuvos kariuomenės skaičius svyravo tarp 16,000 ir 24,000. 1939/40 m. mūsų kariuomenėje buvo apie 1100 kadro karininkų, apie 1,200 liktinių puskarininkų, o būtinos tarnybos apie 20,000 vyrų. Puskarininkų kadrai buvo nuolat tobulinami, jų parengimui skiriamas 6-8 mėnesius. Visi kareiviai buvo mokomi Lietuvos istorijos bei geografijos. Kariuomenės daliniai turėjo 109 bibliotekas.

Neabejotina, kad kariuomenė Nepriklausomoje Lietuvoje buvo patriotizmo mokykla. Per visą Nepriklausomybės laikmetį apie 400,000 Lietuvos žmonių atitarnavo kariuomenėje. Daug iš tų tarnavusių Lietuvos kariuomenėje 1940 pavasarį sudarė 62,000 vyrų šaulių, kurie vis dar pakartodavo karinį pasirėngimą.

Savaime suprantama, kad 1918.XI.23 d. „Įsakymas“ tebuvo tik formali pradžia. Lietuvos kariuomenės organizavimas vyko ne vienoje Lietuvos vietovėje ir jį atliko daug žmonių.

LIETUVA

DIENOS KELYJE,
NAKTIES SAPNUOSE-
TU GYVA MUSU SIRDYSE

TEVYNĖS PADANGĖJE

EKONOMINIS GYVENIMAS

NUŽUDĖ - BET NENUGALĖJO

Nušovė žurn. V. Lingį

Į Vilniaus Antakalnio kapines spalio 14 d. palydėtas „Respublikos“ dienraščio vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas ir vienas leidėjų Vitas Lingys. Jis buvo nušautas prie savo namų 12-osios rytą. Atsisveikinimo žodžius tarė velionio bendradarbiai Rytis Taraila, Vitas Tomkus, Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas.

Kai 1988 m. pavasarį „Gimtasis kraštas“ klausė skaitytojų, kieno ir kokius rašinius jie labiausiai vertina, antras šioje „Persitvarkymo žurnalisto“ anketoje buvo įrašytas Vitas Lingys. Tuo metu jis, po žurnalistikos studijų dirbęs „Komjaunimo tiesoje“, perėjo į „Vakarinių naujienų“ laikraščio redakciją. Nuo 1989 m. rugpjūčio — „Respublikoje“. Dabar kiekviename numeryje įrašyta: „Vitas LINGYS (1960-1993) — vienas iš laikraščio „RESPUBLIKA“ įkūrėjų, nužudytas spalio 12 d. kriminalinių struktūrų ir korumpuotų politinių jėgų užsakymu“.

„Vitai, jie Tave nužudė, bet nenugalėjo. mes su Tavimi!“ — rašė „Respublikos“ vadovai, darbuotojai savo laikraštyje kitą dieną po V. Lingio tragiškos mirties. Išspausdintas redakcijos straipsnis „Istorijos, paženklintos kolegos krauju“. Jame priminama, kad V. Lingys globojo teisėtvarkos skyrių, kuriame ir buvo rengiami kriminaliniai tyrimai. „Respublika“ konkrečiais pavyzdžiais prabilo apie pagarsėjusią kauniečių Doktorų gaują, apie organizuotų nusikaltėlių ryšius su valdžios atstovais, pareigūnais, apie kuriamas fiktyvias firmas ir milijonines aferas.

SUKAKTYS

- Sukanka 730 metų, kai mirė Mindaugas, Lietuvos didysis kunigaikštis.

- Sukanka 120 metų, kai Rygoje gimė Vladas Putvinskis, vienas iš Šaulių sąjungos steigėjų ir jos pirmininkas. Mirė 1929 m. Kaune, palaidotas Kelmėje.

„Tauta, nors ir būtų kilnių norų kupina, tik organizuota ir gerų vadų vedama gali išplėtoti reikiamu momentu tikslią didžiulę energiją ir ką nors pasiekti rimtesnio. Be vadų vienybė suskyla. Mokėjimas suburti visą tautą vienam darbui, uždegti ją viena idėja, stumti gerai progai pasitaikius prie tikslo, paprastai ir yra didžiųjų tautos vadų vyriausias pažymys. Toks yra Vladas Putvinskis“ (Iš šaulių žurnalo „Trimitas“, 1930).

JŪROS TILTAS PALANGOJE

Konkursą laimėjusi bendra Lietuvos-Latvijos įmonė „Viaduksi“ gruodžio mėnesį pradės Palangoje statyti naują jūros tiltą. Naujasis tiltas bus 465,25 metro ilgio (25 m ilgesnis už senąjį), 7,7 m pločio. Bus 45 m prielauka nedideliems laivams, 60 m aikštelė žvejams. Ketinama tiltą baigti 1996 m. Statyba kainuos apie 7 mln. litų.

***

Trakų urėdijos miškuose mažiausia trejus metus nebus leidžiama medžioti briedžių. Specialistai sako, kad 2000 hektarų miškų plote gyvena vidutiniškai trys briedžiai. Užtat smulkesnių žvėrių leista iki 1994 m. kovo pradžios sumedžioti štai tiek: stirnų — 112, elnių — 38, šernų — 165.

Kiek iš viso jau skolinga Lietuva? 60 mln. USD — gauta reabilitavimo paskola iš Pasaulio banko. 37,43 mln. ekiu (18 mln. USD ir 42,405 mln. Vokietijos markių) — iš Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko, 12 mln. USD iš "Credit Lyonnais" banko, 35 mln. USD iš "Commodity Credit Corporation"; 100 mln. ekiu — iš Europos Ekonominės Bendrijos, 3 mln. — pagal PHARE programą. Ne visos tos paskolos gautos pačiomis palankiausiomis sąlygomis.

***

Rusijos koncernas "Lucoil", kaip ir anksčiau, ketina nuomotis Mažeikių naftos įmonę 6 milijonams tonų per metus naftos perdirbti. Taip numatoma daryti iki 1998 metų, vis atnaujinant sutartį.

Daugiausia uždirbo liepos mėnesį finansiniai tarpininkai — 433 litus. Elektros, dujų, vandens tiekimo įmonių darbuotojai vidutiniškai uždirbo 364 litus, viešbučių ir restoranų darbuotojai — 289 litus, statybininkai — 264 litus. Mažiausia — žemės ūkio, medžioklės ir miškininkystės (106 Lt), švietimo (127 Lt), sveikatos ir socialinio aprūpinimo (135 Lt) ir visų biudžetinių įstaigų darbuotojai (137 Lt).

***

Lietuvoje gaminama 5 proc. vaistų, 40 proc. įsivežama iš Rytų ir 55 proc. — iš Vakarų. Vakarų šalys nenoriai parduoda žaliavų gamybai arba nesufasuotų vaistų. Kauno „Sanitas“ dirba 60 proc. pajėgumu, bet gamina tai, kas jam pelningiau, o ne tai, ko labiausiai reikia.

***

Lietuvos energetikai plėtoti Pasaulio bankas ketina skirti dar 70 mln. USD paskolą. Paskola bus paskirta, kai kitų metų pavasarį Lietuvos Vyriausybė ir Pasaulio bankas pasirašys susitarimą įsteigti kredito liniją.

***

Mažiausia bedarbių Kaune (0,3 proc.), Klaipėdoje (0,6 proc.), Marijampolėje (0,6 proc.), Plungės (0,3 proc.) ir Kėdainių (0,4 proc.) rajonuose. Daugiausia bedarbių Švenčionyse (6 proc.), Tauragėje (6 proc.), Šilutėje (3,7 proc.), Panevėžyje (2,9 proc.).

***

Vyriausybė paskyrė Kauno akcinei bendrovei „Inkaras“ 1,88 mln. litų kapitalo investicijoms. 1994 m. pabaigoje ar 1995 m. pradžioje čia prasidės masinė vienkartinė švirkštų gamyba — italų firma rengia jos projektą. Kasmet čia bus gaminama po 50 mln. vienkartinė švirkštų ir 30 mln. perpylimo sistemų.

***

Europos Bendrija Lietuvos darbo rinkai kurti šiemet skiria vieną milijoną ekiu, o 1994 ir 1995 m. numatoma skirti po du milijonus ekiu. Ši parama bus Lietuvos darbo biržoms kompiuterizuoti, rengti specialistams bei kitiems projektams.

***

Rugsėjo 1 d. Lietuvos darbo birža turėjo įregistravusi 32 375 bedarbius (561 mažiau negu rugpjūčio 1 d.). Miestuose buvo 14 644 bedarbiai (45 proc.), rajonuose — 17 731 bedarbiai (55 proc.). Moterų tarp bedarbių — 56 proc.

***

Nedarbo lygis Lietuvoje išliko stabilus — 1,5 proc. Sumažėjo 3 miestuose ir 16 rajonu, o padidėjo 2 miestuose ir 10 rajonu.

***

Valstybinėse įstaigose liepos mėnesį priskaičiuotas vidutinis darbuotojo darbo užmokestis buvo 191 litas, išmokėtasis — 147 litai (palyginti su birželio mėnesiu padidėjo 6,4 proc.).

Dail. J. Zenkevičiaus pieštas S. Daukanto portretas. 1850 m.

Simonas Daukantas

1793.X.28-1864.XII.6

Gimė Kalviuose (Skuodo raj.). Mokėsi Kretingos pradinėje, Žemaičių Kalvarijos keturklasėje mokykloje, nuo 1814 m. - gimnazijoje Vilniuje.

1816 m. įstojo į Vilniaus universiteto literatūros ir laisvųjų menų fakultetą, 1818 m. perėjo į moralinių ir politinių mokslų fakultetą. 1819 m. gavo teisių kandidato, 1822 m. - teisių magistro laipsnį.

Nuo 1826 m. dirbo Rygos generalgubernatoriaus raštinėje, 1835-50 m. Rusijos senate Peterburge. 1850 m. grįžo į Lietuvą. Iki 1855 m. gyveno pas Motiejų Valančių Varniuose, vėliau Jaunsvirvaukoje (netoli Jelgavos), įvairiose Žemaitijos vietose.

Mirė Papijėje (Akmenės raj.).

Simonas Daukantas, rašytojas, Lietuvos istorikas, tautos žadintojas ir švietėjas. Unikalus jo darbas „Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių“ (1845) laikomas giesme tautos sielai, himnu jos garbei.

S. Daukanto motina gabenė girion maistą 1831 m. T. Kosčiuškos sukilėliams. Tėvas buvo medininkas (eigulyš), žuvo minėto sukilimo metu, kovodamas su rusų kazokais. Iš Kalvių sodžiaus apie 1814 Simonas pėsčias išėjo į Vilnių semtis mokslų universitete. Mažai

kas beliko autentiška Kalvių sodžiuje: restauruota Daukantų klėtelė, kūdra prie kelio. Klėtelėje įrengta ekspozicija apie S. Daukantą ir iš kaimyninio Večių kaimo kilusį įžymų botaniką J. Pabrėžą (1771-1849). Jis, kaip ir Daukantas, rašė žemaitiškai, išleido pasaulinės reikšmės veikalą — sisteminių botanikos vadovą „Taislius auguminius“. Tai pirmasis Lietuvos botanikas.

Lenkimų miestelio kapinėse palaidota S. Daukanto motina, išliko jos kapas.

SIMBOLINĖ DARIAUS-GIRĖNO ŽYGIO UŽBAIGA

IŠ LAKŪNO INŽ. EDMUNDO JASIŪNO DIENORAŠČIO

LITUANIKOS -2 sutikimas Aleksoto aerodrome 1993 m. liepos 17 d.

Praskrendame Suvalkus, Mragovo, Olština (liet. Alšėnus, vok. Allenstein). Kompasso kursas 254°. Atidžiai sekame žemėlapi. Nuo Olštino kompasso kursas 266°. Vėjas vis priešingas skridimo kryptčiai, 20-30 km/val.

Nuo Olštino oras pamažu gerėja, 260 arklio jėgų variklis puikiai veikia, benzino rodyklė rodo, kad kuro sunaudojimas normalus, jokių gedimų nėra. Mudviejų nuotaika taisyti. Praskridę Grudziansk ir Mirosłavec, artėjame prie Štettino - t. y. artimiausią nuo Soldino aerouosto. Štettinas yra uostamiestis prie Baltijos jūros, Oderio upės ir Vokietijos sienos. Vladas užmezga radijo ryšį su Štettino kontroliniu bokštu.

Štettine nutūpėme 15:15 val. Kauno laiku, nuskrudę 664 km ir ore išbuvę 5:32 val. Čia mus pasitiko būrys vietinių lietuvių ir lenkų, vietinio aeroklubo atstovai ir, žinoma, muitinės pareigūnai. Aeroklubo direktorius M. Bulanda stebėjosi, kad tokiose nepalankiose oro sąlygose atskridome be radijo-navigacinių instrumentų. Muitinės pareigūnai patikrino mudviejų Lietuvos Respublikos pasus, suantspaudavo liepos 15 d. data ir mandagiai paklausė, ar nevažame narkotikų ar kontrabandos. Pasirašėme, kad ne - ir formalumai buvo atlikti.

Aerouoste mus sutiko: Jonas ir Julija Želepieniai, Antanas ir Janina Marcinkevičiai, Dr. inž. J. Mackevičius, Dr. med. T. Maikovskis, D. ir A. Obitkai ir kiti. Jie visi buvo jau iš anksčiau žinomi, kaipo žymūs veikėjai. Mus pasveikinę, įteikė po puikią gėlių puokštę. Dėl mūsų pavėluoto pakilimo Kaune ir dėl priešingo vėjo, mūsų atvykimas buvo viena valanda pavėluotas. Jie visi nuoširdžiai džiaugėsi, kad laimingai atvykome.

Vladas, kaip lėktuvo kapitonas, norėdamas sužinoti sunaudoto benzino kiekį, pasirūpino pripildyti benzino tankus. Sunaudota 235

litrai per 5:32 val., vidurkis 43 litrai/val. Skrista apie 140 km/val. oro greičiu.

Šis pusšėtos valandos skrydis mudviem parodė, kokiose sunkiose sąlygose Darius ir Girėnas atliko savo žygį, kaip mirtinai jie turėjo būti pervargę po 37 valandų skrydžio, ir kaip sunku jiems buvo orientuotis tamsią ir lietingą naktį, kai ir dienos metu toje srityje buvo labai lengva paklysti.

*

Apsistojome pas vaišingus J. ir J. Želepienius, buvusius Sibiro tremtinius, dabar vežančius pagrindinę lietuviškos veiklos naštą (Baisūs J. Tupčiauskaitės-Želepienienės pergyvenimai ok. Lietuvoje ir Sibire buvo išspausdinti "Aušros" žurnalėlyje, 1992 m. 18-19-20 nr.). Tos pačios liepos 15 d. vakare p. Želepieniai paruošė mums sutiktuvų vaišes, kuriose dalyvavo anksčiau minėti asmenys, įskaitant ir abu Štettino aeroklubo pareigūnus - prez. W. Jaszczynski ir dir. M. Bulanda. Vaišėse dalyvavo ir vietinio laikraščio Glos Szczecinski (Štettino balsas) korespondentas T. Cieslak. Dveiose laikraščio šeštadieninėse laidose buvo atspausdinti ilgesni straipsniai apie Lituanicą, jos kopijos konstruktorių ir Dariaus-Girėno žygio simbolinį užbaigimą.

*

Liepos 16 d. ryte, dviem automobiliais (dr. Mackevičiaus ir dr. Maikovskio) Želepieniai, Marcinkevičienė, mudu su Kengaila ir dr. Petras iš Birštono, išvykome į Soldiną, aplankyti Dariaus - Girėno paminklo ir klėtelės - muziejaus, esančių už maždaug 90 km į šiaurę nuo Štettino.

Atvykome apie pietus. Apžiūrėjome gražiai tvarkomą apyaują muziejų su daugybe rodinių, netgi specialiai išaustomis juostomis. Apsukrios moterys bematant paruošė užkandžius. Klėtelės gontinis stogas yra reikalingas skubaus remonto, nes lyjant vanduo sun-

kiasi į vidų. Stogo remontas kainuotų apie 37 mil. zlotų (apie 2000 dol.), bet vietos lietuviai neturi tam lėšų. Šaukiasi Lietuvos ar užsienio lietuvių pagalbos.

Gražus kelias veda nuo klėtelės į paminklą, esantį gal už pusės kilometro. Paminklas - ant apskritų pakopų dvigubas granitinis kryžius, aplink granitiniai suoleliai ir metalinė tvorelė. Paminklą veltui sukonstravo arch. Vyt. Žemkalnis-Landsbergis (buv. A. T. pirm. prof. V. Landsbergio tėvas, šiemet miręs). Paminklas atidengtas 1936.VII.17. 314 kv. metrų apskritą, 100 metrų diametro plotą Lietuvos vyriausybė iš tuometinės Vokietijos išnuomavo 99 metams. Paminklą gražiai prižiūri vietos lietuviai, ypač Želepienių ir Marcinkevičių šeimos. Lietuviams labai palanki vietos girininkija.

Graudu buvo žiūrėti į pušis su dar aiškiai tebematomomis krentančios Lituanicos padarytomis žaizdomis. Lituanicos tragedijos vieta yra apie 50 pėdų aukštesnė negu aplinkos miškas, kiek toliau yra ežerėlis.

Prie paminklo, vietinio Lenkijos lietuvių dr-jos Štettino sk. pirm. J. Želepienis pasakė sveikinimo ir padėkos žodį, ir mudviem su VI. Kengaila įteikė meniškai paruoštus garbės raštus. Ir mudu tarėme padėkos žodžius ir įteikėme p. Želepieniams ir p. Marcinkevičiams po Dariaus ir Girėno medalių, arch. Žemaitaičio išleistą 1983 metais.

Įsidėmėję kaip rasti paminklą iš oro, grįžome namo. Pakeliui buvome sustoję Soldino miestelio (dabar vad. Mysliborž) pašte, gauti mūsų vežamiems filatelistiniams vokams istorinį liepos 17 d. antspaudą. Bet vietinė pašto viršininkė buvo labai atšiauri, ir turėjome pasitenkinti tik tos pačios dienos, t. y. liepos 16 antspaudais.

Lenkijos televizijos pranešimai skelbė apie rytoj būsiantį ašdringą ir lietingą orą.

*

Liepos 17 d., šeštadienį, anksti rytą pradėjome ruoštis skrydžiui namo. Su p. Želepieniais, p. Marcinkevičiais, dr. Mackevičium ir dr. Maikovskiu nuvykome į aerouostą, kur angare mūsų laukė Lituanica. Mus maloniai pasitiko aerouosto virš. ir aeroklubo pirmininkas. Turėjome laukti pusantros valandos, kol vienarankis dispečeris gavo iš Varšuvos leidimą mums pakilti (ir priežastis nulėmė, kad atskridome į Kauną pavėluotai).

Pakilome 10:36 val. ryto Kauno laiku. Oro sąlygos pakenčiamos. Miglota, kaip ir visoje senutėje Europoje, matomai, nuo smogo. Skridome tiesiai į Soldiną ir šiaip taip suradome miško medžių paslėptą Dariaus ir Girėno paminklą. Padarę kelis ratus ir išmetę virš

paminklo gėlių puoštės, pasukome į rytus, į tėvynę Lietuvą.

Grįžome beveik tuo pačiu kursu, kaip ir atskridome prieš dvi dienas. Šis simbolinis Dariaus ir Girėno skrydžio užbaigimo kursas buvo: Soldinas, Drezdenko, Pila, Grudziansk, Olština, Suvalkai, Kaunas. Čia turiu pažymėti, kad artėdami prie Olštino, iš kurso pasukome apie 30 km į šalį, bent iš oro aplankyti Žalgirio mūšio vietą, kur 1410 m. liepos 15 d. Vytauto vadovaujama lietuvių-lenkų kariuomenė sudavė mirtiną smūgį kryžiuočių ordinui. Mūšio vietoje dabar stovi didingas paminklas, kurį atvirame lauke lengvai suradome. Kadangi buvo Žalgirio mūšio sukaktis, paminklo aikštėje matėsi daug žmonių. Apsukę keletą ratų aplink paminklą, grįžome atgal į skrydžio liniją.

Iš Olšteino aerodromo pastebėjau pakylant lėktuvą, kuris mus pasivijo ir, šalia skridamas, per radiją ir ženklais Lituanicai palinkėjo laimingos kelionės. Atsisveikinimui pamojavo sparnais. Matomai, iš Varšuvos oro erdvės kontrolės jiems buvo iš anksto pranešta, kad tos dienos maždaug 2 val. p. p. (Kauno laiku) čia praskris Lituanica.

Praskridę Suvalkus, Varšuvos kontrolei anglų kalba pranešėme, kad apleidžiame jų oro erdvę. Padėkojome už svetingumą.

Virš Prienų šilo, (kuris okupacijos metais, partizaninių kovų metu buvo tapęs Lietuvos laisvės gynėjų tvirtove), pasisekė užmegzti radijo ryšį su Aleksoto aerodromu. Mus pasitiko du Jak-18 lėktuvai ir palydėjo iki aerodromo, kur tą dieną vyko aviacijos šventė.

Praskridę pro Aleksoto aerodromą, nuskrudome iki naujojo Dariui-Girėnui paminklo Kauno Ažuolyne. Apsukę aplink paminklą porą ratų, nutūpėme. Didžiulė minia kėlė ovacijas.

(Bus daugiau)

Vytogalos kaime, transatlantinio lakūno Stasio Girėno gimtinėje 1992 m. vasarą. Prie įėjimo stovi S. Girėno giminaitis Aleksandras Atutis.

**ALTO PIRMININKO GROŽVYDO LAZAUSKO
PRANEŠIMAS ALTO 53-ČIAJAM METINIAM
SUAŽIAVIMUI 1993 m. SPALIO 30 d.
ČIKAGOJE**

ALTO valdyba turėjo 6 posėdžius. Į posėdžius kviečiami ir ALTO skyrių pirmininkai. Skyriams, kurie turi FAX mašinas, konsulatams, spaudai ir radijo valandėlėms informacija suteikiama tą pačią dieną, kitiems - laiškais.

Informacijos reikalams vicepirm. Vytautas Bildušas, taip pat Matilda Marcinkienė ir Antanina Repšienė kiekvieną savaitę paruošia ALTO informacinius pranešimus per "Lietuvos Aidų" radijo programą Čikagoje. ALTO informacija kitoms radijo valandėlėms, spaudai ir visiems Amerikos Lietuvių Tarybos nariams siunčiama kas dvi savaites arba dažniau. Palaikomas ryšys ir su Lietuvos spauda.

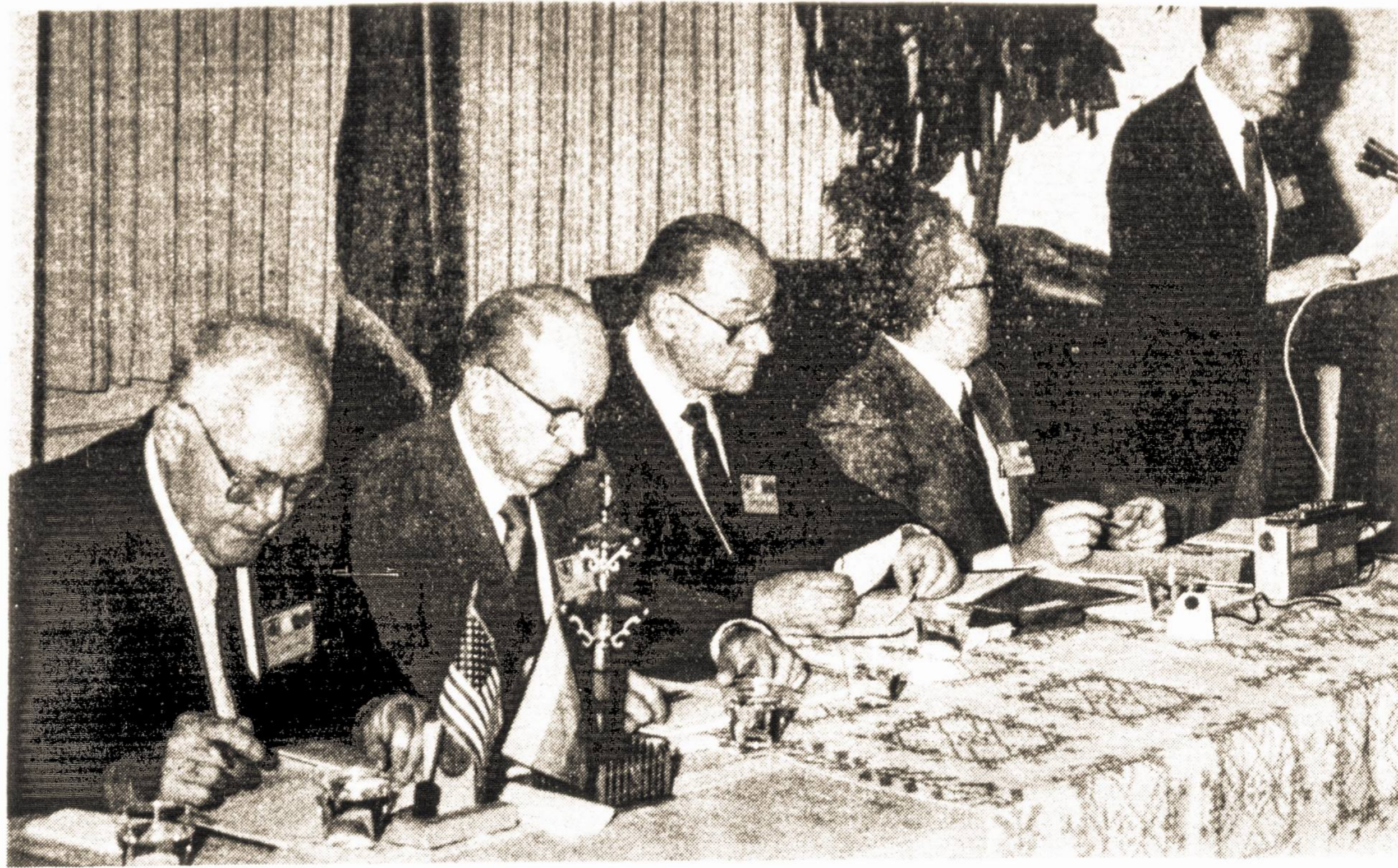
ALTO, kaip Amerikos piliečių organizacijos, politinė veikla vykdoma veikiant į Baltuosius Rūmus, Valstybės departamentą, Kongreso narius keliais būdais:

- veikiant tik ALTO vardu
- veikiant bendrai ALTO, Latvių Sąjungos ir Estų Tarybos pirmininkų vardu
- veikiant JBANCO - Bendro Amerikos Pabaltiečių Komiteto - vardu iš Vašingtono įstaigos
- stengiantis dalyvauti tarptautinėse konferencijose, kaip JBANCO ir

ALTO atstovai, prie Amerikos delegacijų.

Visą laiką buvo ir dar dabar yra svarbu kelti rusų kariuomenės visišką išvedimą iš Pabaltijo valstybių ir Karaliaučiaus srities.

Keliant Mažosios Lietuvos klausimą, ALTUI būtina tęsti šią veiklą palaipsniui paveikiant ne tik Amerikos vyriausybę, bet ir kitų didžiųjų

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 53-ČIOJO METINIO SUAŽIAVIMO ČIKAGOJE DARBO PREZIDIUMAS: iš kairės - Clevelando ALT sk. pirm. A. Pautienis, St. Peterburgo, FL ALT sk. pirm. A. Shukis, ALT pirm. G. J. Lazauskas, ALT sekr. S. Dubauskas, v.p. K. Oksas.

Nuotrauka J. Tamulaičio

valstybių laikyseną. Suprantama, kad Lietuvos vyriausybė turi laikytis tarptautinių teisių, principų, susitarimų ribose. Todėl mes, pradėję anksčiau šias pastangas, turime dabar tęsti toliau. Reikia sveikinti Mažosios Lietuvos Rezistencinį Sąjūdį, kad jie šį reikalą vienu ar kitu būdu judina.

ALTAS, siekdamas visose srityse demokratizacijos, remia Lietuvoje visus demokratinis pasireiškimus, nenutraukia ryšių su tauta.

Kadangi ALTAS yra sudarytas iš įvairių politinių organizacijų atstovų, ALTO valdybos nariai, taip pat ir jų organizacijos demokratinis rinkimų ar kitais atvejais reiškiams individualiai pagal savo nusistatymą.

* * *

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS 53-ČIOJO METINIO SUAŽIAVIMO ČIKAGOJE DALYVIAI 1993 m. spalio 30 d. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: v.p. V. Bildušas, buvęs ALT pirm. dr. J. Valaitis, buvęs ALT pirm. T. Blinstrubas, v.p. V. Naudžius, Clevelando ALT sk. pirm. A. Pautienis, svečias JAV LB krašto valdybos pirm. V. Maciūnas, ALT pirm. G. J. Lazauskas, St. Peterburgo ALT sk. pirm. A. Shukis, kan. V. Zakarauskas, ALT atstovas Washington, DC dr. J. Genys, ALT garbės narys A. Chaplikas iš Bostono.

Nuotrauka J. Tamulaičio

**TAI YRA TIK BENDRAS
ŽVILGSNIS Į POLITINĘ MŪSŲ
VEIKLĄ. DABAR
PERŽVELKIME TRUMPĄ ALTO
VEIKLOS APŽVALGĄ NUO
PEREITO SUAŽIAVIMO.**

1992 METAI

Darant veiklos apžvalgą nuo suvažiavimo iki suvažiavimo, tenka suminėti chronologine tvarka svarbesnius įvykius.

1. Tuoju po suvažiavimo išsiuntinėtose rezoliucijos vietos ir Lietuvos spaudai, skyriams ir ALTO nariams.
2. 1992 m. lapkričio 6 d. pasiūsti sveikinimai išrinkimo proga prezidentui B. Clintonui, vice-prez. A. Gore, kong. R. Durbinui ir sen. C. M. Braun.
3. 1992 m. lapkričio 13 d. Lietuvos laikraščiai "Lietuvos Aidas", "Lietuvos Rytas" ir "Respublika" paskelbė ALTO pirm. G. Lazausko ir JAV LB Krašto Valdybos pirm. V. Maciūno atsišaukimą seimo rinkimų reikalui.
4. Atsiliepta į R. Nixon straipsnį *New York Times* lapkričio 19 d., kad mažumų klausimas neličia Lietuvos, kad nereikia leisti rusams melagingai teisintis dėl kariuomenės delsimo išvesti dėl rusakalbių apsaugojimo.

1992 METAI

5. 1992 m. gruodžio 4 d. ALTAS Čikagoje suruošė visuomenės susitikimą ir pabendravimą su Lietuvos Gen. konsulu V. Kleiza, tuo paremiant konsulato įstaigos įsikūrimą.
6. 1992 m. gruodžio 6 d. gautas iš Amerikos Kongreso komisijos užsienio reikalams pirm. Dante Fascell laiškas, kad yra atidžiai sekamas rusų kariuomenės išvedimas iš Pabaltijo valstybių ir su tuo surišama duotina ekonominė parama Rusijai.
7. 1992 m. gruodžio 15 d. gautas iš Lietuvos Sveikatos apsaugos ministro padėkos laiškas už suteiktą pagalbą.
8. 1992 m. gruodžio 18 d. pasiūstas Lietuvos Ministrui pirmininkui B. Lubiui sveikinimas, perimant jam patikėtas pareigas, tikintis ir toliau su Lietuvos vyriausybe bendradarbiavimo.
9. 1992 m. gruodžio pabaigoje Lietuvos Vilniaus ir Kauno dienraščiai paskelbė ALTO Kalėdinius ir Naujų Metų sveikinimus Lietuvai.

VEIKLA 1933 METAIS

- 10) 1993 m. sausio 13 d. Laisvės Gynėjų Dienos minėjimo proga pasiūstas L. R. prez. prof. Vytautui Landsbergiui pareiškimas, kartu jungiantis į bendrą minėjimą, pagerbiant sausio 13 d. Lietuvos Laisvės Gynėjus.
- 11) 1993 m. sausio 15 d. Amerikos Lietuvių Tarybos Valdyba paskelbė pareiškimą, kad Lietuvoje demokratinį rinkimų atveju, ALTO Centro valdyboje esantieji įvairių organizacijų atstovai, taip pat ir jų organizacijos gali reikštis individualiai pagal savo nusistatymą. ALTAS, siekdamas visose srityse demokratiškos, remia Lietuvoje visus demokratiškus pasireiškimus.
- 12) 1993 m. sausio 20 d. į Bill Clinton prez. inauguraciją buvo pakviestas ALT pirm. G. Lazauskas ir ALT v.p. St. Balzekas, Jr., kur dalyvavęs St. Balzekas susitikimuose kėlė Amerikos ir Lietuvos santykių klausimą.
- 13) 1993 m. sausio 30 d. Vašingtone įvyko JBANCO metinis susirinkimas. Iš ALTO valdybos dalyvavo pirm. pav. K. Oksas. Komiteto pirmininkavimą eilės tvarka lietuviai perdavė estams.
- 14) Vasario mėn. buvo rengiami Vasario 16 minėjimai skyriuose. Kongr. Durbin su kolegomis paminėjo savo pareiškimais kongrese.
- 15) Lankydamosis Lietuvoje vicepirm. V. Jokubaitis turėjo pasitarimą vasario 8 d. su min. pirm. B. Lubiui, vasario 10 d. V. Jokubaitis kalbėjo Lietuvos seime, vasario 12 d. tarėsi su užs. reikalų min. Gyliau ir dalyvavo spaudos konferencijoje, vasario 17 d. susitiko su Lietuvos prez. A. Brazausku Lietuvos rūpinimais klausimais.
- 16) 1993 m. kovo 1 d. pasiūstas sveikinimas prezidentui Algirdui Brazauskui, jam pradėdant eiti pareigas, kartu apibūdinant ir ALTO veiklą.
- 17) 1993 m. kovo 9 d. ALTAS ragino visus rašyti laiškus prez. Clintonui, kad jis pasitarimuose su prez. Jelcinu primintu dėl rusų kariuomenės išvedimo iš Pabaltijo valstybių. Taip pat raginta skambinti ir į Baltuosius Rūmus. ALTAS tuo reikalu atskirai kreipėsi į prez. Clintoną.
- 18) 1993 m. kovo 10 d. pasiūstas sveikinimas architektui Vytautui Žemkalniui-Landsbergiui Jo 100-tojo gimtadienio proga.
- 19) ALTO atstovas Vašingtone dr. J. Genys ir Vincent Boris dalyvavo Lietuvos Ambasadoje kovo 11 dienos minėjime.
- 20) 1993 m. kovo 16 d. ALT pirm. G. Lazauskas, Estų Tarybos pirm. J. Simonson ir Latvių Sąjungos pirm. I. Rupners JBANCO vardu parašė JAV prez. Clintonui raštą, kad jis darytų viską, kad Rusija išvestų kariuomenę iš Pabaltijo valstybių.
- 21) 1993 m. kovo 30 d. pasiūsta telegrama prez. Clintonui, kad jis griežtai reaguotų dėl Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos ir kt. valstybių sustabdymo. Be to, ALTO-JBANCO pastangomis suorganizuotas prieš įvykstant Vancouverio konferencijai Atstovų Rūmų ir Senato narių politinis subuvimas, į kurį atvyko apie 50.
- 22) Po Vasario 16 minėjimų gauti pranešimai iš ALTO skyrių pirmininkų apie minėjimo pobūdį, kalbėtojus, meninę programą, rezoliucijas, kiek surinkta aukų ir kt. Šie duomenys sekami kiekvienais metais ir daromos išvados ateičiai.
- 23) 1993 m. balandžio 6 d. JBANCO tautinių grupių pirmininkai pasiuntė prez. Clintonui bendrą padėką už išskėlimą prez. Jelcinui reikalo išvesti rusų kariuomenę iš Pabaltijo valstybių, kad kariuomenės buvimas laisvose valstybėse trukdo politinėms ir ekonominėms reformoms.
- 24) 1993 m. balandžio 22 d. pasiūstas prez. Clintonui laiškas išreiškiant būtinumą ir toliau turėti Laisvosios Europos Radio ir Laisvės Radio. Taip pat ir Amerikos Balsą.
- 25) 1993 m. gegužės 3 d. ALT pirm. G. Lazauskas, kadangi Lietuvos atstovų užsienyje skyrimas priklauso nuo Lietuvos vyriausybės, savo iniciatyva parašė laišką Lietuvos prez. A. Brazauskui, pritariant garbės konsulo V. Čekanausko paskyrimui Lietuvos atstovu į Washington, DC.
- 26) 1993 m. gegužės 11 d. gautas laiškas iš prez. Clintono, kuriuo jis atsako į kreipimąsi dėl rusų kariuomenės išvedimo iš Lietuvos.

- 27) 1993 m. gegužės 24 d. parašytas laiškas AT&T Global Response Newsletter redaktoriui, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos nevadintų "republics in the Commonwealth of Independent States", bet kaip pilnai nepriklausomas valstybes. Vėliau iš AT&T gautas dėl to atsiprašymas ir pranešimas, kad jie toliau to nekartos.
- 28) 1993 m. birželio 9 d. pasiūsta laiškais su ilgamečiu Lietuvos diplomatu Stasiu Bačkiu, kuris jau grįžo nuolatos gyventi į Lietuvą. Jis laiške pažymi, kad su malonumu prisimena mūsų nuoširdų bendradarbiavimą rūpinantis Lietuvos reikalais ir linki mums sėkmės mūsų veikloje.
- 29) 1993 m. birželio 12 d. ALTO atstovas Washington, DC dr. Jonas Genys dalyvavo ambasadoriaus Stasio Lozoraičio pagerbime, kur Amerikos Lietuvių Tarybos vardu pasakė kalbą, paminėdamas Alto bendradarbiavimą su Lietuvos atstovais ir palinkėdamas sėkmės toliau dirbant Lietuvos gerovei.
- 30) 1993 m. birželio 25 d. Amerikos Lietuvių ir JBANCO delegacija buvo priimta pasitarimui Pabaltijo valstybių reikalais JAV Valstybės departamente. Iš ALTO dalyvavo dr. Jonas Genys ir Vincent Boris.
- 31) 1993 m. liepos 9-10 d.d. Vašingtone, DC įvyko JBANCO specialus posėdis, kur dalyvavo atstovaujama organizacijų prezidentai. Lietuviams atstovavo G. Lazauskas, K. Oksas, dr. J. Genys ir V. Boris. Aptarti organizaciniai reikalai, ateities veikla, diskutuoti Pabaltijo valstybių politiniai ir ekonominiai reikalai.
- 32) 1993 m. liepos 22 d. ALTO atstovas dr. J. Genys dalyvavo ekonominėje konferencijoje dėl fondų Rytų Europai, kas rišasi su pagalba Rytų Europai ir buvusioms Sovietų Sąjungos valstybėms, įskaitant Lietuvą. Konferenciją organizavo tarptautinis Bretton Woods komitetas.
- 33) 1993 m. liepos 23 d. pirm. G. Lazauskas ir v.p. dr. V. Dargis

- dalyvavo susitikime su Lietuvos Sveikatos ministru dr. Brėdikiu Čikagoje.
- 34) 1993 m. rugpjūčio 4 d. ALT pirm. G. Lazauskas ir ALT v.p. informacijos reikalams V. Bildušas gavo iš prez. Clintono atsakymą į jų 1993 m. balandžio 22 d. laišką Laisvos Europos Radio, Laisvės Radio ir Amerikos Balsu reikalui, pažadant atkreipti į tai rimtą dėmesį.
- 35) 1993 m. rugpjūčio 5 d. ALT pirm. ir pav. pasiuntė senatoriui Dennis De Concini telegramą, padėkojant jam ir jo kolegoms už nuolatinį rūpinimąsi Pabaltijo valstybėmis, reikalavimą visiško rusų kariuomenės išvedimo iš Pabaltijo valstybių.
- 36) 1993 m. rugpjūčio 23 d. ALTAS pasiuntė telegramas JAV prez. Bill Clintonui ir senatoriui Dennis De Concini Rusijos kariuomenės išvedimo reikalui.
- 37) 1993 m. rugpjūčio 26 d. Amerikos Estų Taryba, Latvių Sąjunga ir ALTAS protesto laišku pareiškė gilų susirūpinimą Rusijos sprendimu sustabdyti kariuomenės išvedimą iš Lietuvos Respublikos.
- 38) 1993 m. rugpjūčio 31 d. išėjo iš Lietuvos ir paskutiniai rusų kariuomenės daliniai.
- 39) 1993 m. rugsėjo 10 d. JBANCO tautybių trys pirmininkai pasiuntė prez. Clintonui laišką, kad jis susitiktų su trimis demokratiškai išrinktais Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentais, jiems lankantis New Yorke. Pabaltijo valstybių prezidentus JAV prez. Clintonas priėmė 1993 m. rugsėjo 27 d. New Yorke.
- 40) 1993 m. rugsėjo 18 d. įvyko ALTA sudarančių organizacijų pirmininkų pasitarimas. Nutarta Čikagoje 1993 m. lapkričio 21 d. rengti politinį simpoziumą anglų kalba, kviečiant lietuvių, latvių ir estų kalbėtojus. Sudarytas rengimo komitetas iš dr. J. Valaičio (pirm.), St. Balzeko, Jr. ir K. Okso.
- 41) 1993 m. rugsėjo 27 d. New Yorke Lietuvos prez. A. Brazauskas atskirai priėmė ALTO atstovus: ALT narį Čikagoje V. Kasniūną, New Yorke ALT veikėjus A. Sperauską ir P. Ažuolą. Kalifornijoje Los Angeles ALTO sk. pirm. A. Mažeika susitiko su prez. Brazausku, taip pat ir su JAV Ambasadoriumi Lietuvai Darryl Johnson.
- 42) 1993 m. spalio 6 d. ALTO pirm. G. Lazauskas gavo laišką iš JAV Ambasadoriaus prie Šv. Sosto Romoje Ray Flynn, kur pažymima, kad jis domisi įvykiais Lietuvoje, kad JAV administracija remia besąlyginį išvedimą rusų karinių pajėgų iš Pabaltijo kraštų ir kad buvo spaudžiama rusus užbaigti kariuomenės išvedimą. * * *
- Man ir ALTO pirm. pavaduotojui K. Oksui koordinuojant šių metų ALTO veiklą, bendradarbiaujant su kitomis organizacijomis, padėka priklauso valdybos nariams, buv. ALTO pirmininkams, ALTO skyriams ir visuomenei bei ALTO rėmėjams už aukas ir kitą paramą. ALTAS laukia Jūsų paramos ir toliau.

Tėvynė - SENIAUSIAS PASAULYJE LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS ŠVENČIA 91 METŲ SUKAKTĮ

Poachers in Lithuania are fined 2,500 litas for an illegally hunted or killed auroch; 1,750 litas for an elk, a fallow-, dapple red-deer; or a moufflon; 5,000 litas for a wild boar, a roe, a lynx or a beaver; and 800 litas for a white stork or a swan.

On November 8-12, a Lithuanian state delegation headed by President Algirdas Brazauskas paid an official visit to the People's Republic of China.

Elzė Lukošūnienė from Budraiciai village (Kelmė district, western Lithuania) has raised the largest cabbage in the country. It weighs 10.5 kg. Its volume is 120 cm, its diameter 38 cm, and it is 22 cm tall.

A short-haired Devonrex female cat costs US \$800-900 in Lithuania. The price for a Russian Blue female cat is US \$500 (US \$350 for the male version).

On November 8, Aidas Puklevičius, 25, was appointed charge d'affaires to Austria and to the UN headquarters in Vienna as well as head of Lithuania's permanent delegation to the CSCE. Vytautas Einoris, 63, was appointed Lithuania's charge d'affaires to Kazakhstan.

UNEMPLOYMENT LOWER

The rate of unemployment in Lithuania slightly dropped from around 1/50% in summer to 1/45% in October, the Lithuanian Labor Exchange reported.

31,451 jobless people were registered on the exchange as of November 1, or 640 less than a month ago. Janina Gaižutytė, the exchange's assistant director, said unemployment fell thanks to diligent work of the exchange. People get both private and state jobs, however suppressed unemployment is a major problem in a number of state enterprises. The exchange hopes to learn soon the exact rate of suppressed unemployment.

This year it found jobs for 28,053 people. New jobs for women who raise children at home, orphans and ex-convicts were created by the exchange itself.

On November 4, President Brazauskas met in Moscow with representatives of major Russian banks, financial, industrial and commercial companies. The meeting was arranged by Aleksandr Volski, president of the Russian Union of Manufacturers and Entrepreneurs, on the initiative of the Lithuanian president.

FIRST SEMI-FOREIGN BANK

The Lithuanian government and the European Bank for Reconstruction and Development agreed to establish the first bank with participation of foreign capital in Lithuania.

The Lithuanian Investment Bank is founded in accordance with the Baltic Investment Program launched by the Nordic governments in 1992 and a memorandum signed between the government and the European Bank this year.

The new bank's draft statute has been submitted to the parliament and should be approved in the near future, Prime Minister Adolfas Šleževičius said at a press conference on November 4.

The bank's stock capital will be 5 million ECU. The European Bank will have a 35% shareholding. The remaining 65% will go to government. The Nordic Investment Bank is most likely to be the main credit source of the new bank.

Mr. Šleževičius said the Lithuanian Investment Bank will not only increase credit resources, but will also encourage investments in Lithuania by official international organizations, private banks and corporations.

Ulf Hindstrom, vice president of the Nordic Investment Bank, told reporters in Vilnius that the new bank will aim at crediting the private sector, primarily exporters who earn hard currency.

TV CHIEF PLEAS FOR FREEDOM

Lithuanian TV and Radio director Laimonas Tapinas appealed to residents on the night of November 7 to support the company's desire to gain independence.

The corporation as well as the republic's news agency, ELTA, are still owned and funded by the government. It is virtually impossible to avoid pressure from the political forces in power, Mr. Tapinas argued.

The parliament plans to debate a media bill, he said, but neither the parliamentary majority nor the opposition wants an independent TV and radio.

Mr. Tapinas favors turning the station over to public funding with a 2.0-2.5 litas (about US \$0.60) monthly fee from each family.

LITAS TO TIE TO ONE FOREIGN CURRENCY

The government and the Central Bank

have asked the International Monetary Fund to suggest ways of pegging the litas to one specific foreign currency.

Ms. Yelena Leontyeva, director of the Lithuanian Market Economy Institute, said she is very glad that the government has finally decided to go back to what was proposed by a number of economists even before the introduction of the litas.

Aivaras Karalius, vice chairman of the Lithuanian Central Bank, said the Lithuanian economic memorandum signed with the IMF provides for a strategy of allowing the litas to float and to tie it to some specific currency later.

MONETARY POLICY SUCCESSFUL AND CORRECT

The monetary policy Lithuania has pursued so far is comparably successful and correct, the head of the IMF mission in the republic, Adalbert Knoble, said at his meeting with President Brazauskas in Vilnius on November 4.

Mr. Brazauskas pointed out that this policy should remain the same. He said the republic's government will apply all efforts to stabilize the litas and continue the market-oriented reforms of the economy.

BNS, LW

LITHUANIAN WEEKLY

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA INCOME From July 1 to September 30, 1993

INVESTMENT INCOME:

Bond Interest	\$ 39,386.42
Common Stock Interest	6,719.55
Certificate Loan Interest	0
Interest on Bank Deposits	67.10
Interest on Short Term Fed. Securities	177.58
	\$ 46,350.65

MISCELLANEOUS INCOME:

Membership Premiums	\$ 11,703.42
Sundries, Rent, Donations, Widows-Orphans Fund & etc	1,210.09
	\$ 12,913.51
INCOME TOTAL	\$ 59,264.16

DISBURSEMENTS

From July 1 to September 30, 1993

Death Benefits	\$ 6,650.00
Matured Endowments	8,000.00
Cash Surrenders	2,268.98
Disability Benefits	132.00
Salaries to Officers and Employees	17,984.43
Salaries to Official Publication Employee	0
Salaries to Real Estate Employee	600.00
Social Security, Taxes, Unemployment	1,516.07
Supreme Bonds, Workman's Compensation	0
Real Estate Taxes	0
Real Estate Insurance and Miscellaneous expenses	1,892.71
Real Estate: Home Improvement	6,000.00
Fraternal Expenses	155.01
Fraternal Sundries expenses	295.95
Travel and Expenses	36.80
Actuary's and Notary's Fees	5,547.92
Commission to Lodge Secretaries	0
Postage and Telephone	866.80
Office maintenance and sundries	944.68
State Insurance Department's Fee	28.00
Pension to Employees	583.09
Returned Premiums and Dues	49.15
Interest on Bond Purchase	844.86
Commission on Common Stock Purchase	0
Official Publication "Tėvynė"	880.03
Commission to organizers	631.22
DISBURSEMENTS TOTAL	\$ 55,907.70

INVESTMENTS

INCOME:	Matured and Called Bonds	\$ 173,000.00
INVESTED:	Common Stocks & Bonds	\$ 155,062.50
	Certificate Loan	0
		\$ 155,062.50

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

Genevieve Meiliunas, Secretary

EVERY MEMBER SHOULD BE PART OF THE NEW LAA MEMBERSHIP DRIVE!

BROLIAI IR SESĖS, KVIEČIAME JUS VISUS ĮSIJUNGTI Į NAUJĄ
NARIŲ PRIRAŠYMO V A J Ū.

SUSIVIENIJIMO STIPRYBĖ-NARIŲ GAUSYBĖ

SLA PILDOMOJI TARYBA